

**ZAHTJEVI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
U DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA
GRADA KORČULA**

Korčula, lipanj 2010.

Sagledavajući i analizirajući Nacrt Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara Grada Korčula (u daljnjem tekstu Procjena), te sukladno članku 4. stavak 3. Pravilnika o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 38/08), donosi se izvadak iz Procjene naslovljen „Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja“, kojima se utvrđuju i propisuju preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i antropogenih katastrofa i velikih nesreća po kritičnu infrastrukturu te povećati stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.

Ovaj izvadak biti će sastavni dio dokumenata prostornog uređenja Grada Korčula, te pri svim izmjenama i dopunama prostornog plana Grada Korčula bilo koje razine (PPU, UPU, DPU) nužno je uzeti u razmatranje sve parametre iz ovog izvotka, te sukladno pozitivnim zakonskim propisima uvrstiti u prostorne planove.

Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog planiranja koji će biti obrađeni u ovom izvotku odnose se na vrste mogućih ugroza koje mogu pogoditi stanovništvo, materijalna dobra i okoliš na području Grada Korčula.

1. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju plimnog vala

Plimni valovi se javljaju kao posljedica jakog nevremena. Oni povišuju plime te isto tako mogu produžiti vrijeme plimne poplavljenosti određenog područja zahvaćenog plimnim valom, te pri tome stvoriti efekt iznenadnog porasta razine vode koji nije uobičajen.

Za razliku od plimnog vala koji nastaje kao splet prirodnih okolnosti na određenom području, plimni val nastao kao posljedica podvodnog potresa naziva se *tsunami* (japanska riječ koja znači „val iz luke“).

Na području Otoka Korčule najjači-najveći plimni val zabilježen je 1978 godine i to na području Vela Luke gdje je prouzročio veće štete na plovilima, obali i objektima uz obalu.

Tsunami na ovom području nije zabilježen, međutim postoji mogućnost njegovog nastanka, a snaga i veličina ovisile bi o jačini podvodnog potresa i dubini mora na kojem je potres nastao.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove za slučaj plimnog vala

1. Zone plavljenja u slučaju najgoreg scenarija, kartografski prikaz
2. Pokrivenost ugroženog područja uređajima za uzbunjivanje građana
3. Ugraditi mjere i putove evakuacije sa ugroženog područja
4. Navesti mjere kojima bi se povećala zaštita stanovništva, materijalnih dobara i okoliša

Grad Korčula u svoje prostorne planove mora ugraditi mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća, te zahvate u prostoru u vezi sa zaštitom od prirodnih i drugih nesreća, sukladno članku 74. i 76. Zakona o prostornom planiranju i gradnji (NN 76/07) i Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86), te Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 47/06), te drugim pozitivnim propisima.

2. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju potresa

Cijeli otok Korčula, pa tako i Grad Korčula spadaju u zonu ugroženosti od potresa gdje je moguć intenzitet potresa od VIII. stupnjeva MCS. To je razoran potres koji jako oštećuje četvrtinu kuća, pojedine kuće se ruše i mnoge postaju nepodesne za stanovanje, a u mokrom tlu i na strmim obroncima nastaju pukotine.

Sukladno navedenom, u procesu planiranja, pripreme i provođenja potrebnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od posljedica potresa na području Grada Korčule, potrebno je voditi računa o tipovima građevina, mogućim stupnjevima oštećenja i kvantitativnim posljedicama koje se mogu očekivati za predvidivi maksimalni intenzitet potresa.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove a koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa za slučaj potresa

1. Kartografski prikaz zona izgrađenosti, te zona zarušavanja s obzirom na vrstu gradnje objekata,
2. Obveza izrade kartograma zarušavanja H1/2 + H2/2 + 5metara
3. Izrada seizmičke karte i statičkih proračuna,
4. Pregled puteva evakuacije i pomoći
5. Manja visina građevina
6. Manja gustoća izgrađenosti
7. Više zelenih površina

Grad Korčula u svoje prostorne planove mora ugraditi mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća (među kojima je i potres) prema članku 76. stavak 1. podstavak 9. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (N.N. broj: 76/07) te sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju (N.N. broj : 174/04 i 79/07,38/09), Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (N.N. broj: 29/83, 36/85 i 42/86).

3. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju suše

Na području Grada Korčula, prosječno je oko 260 dana bez oborina, od čega srpanj i kolovoz imaju prosječno po 27 dana bez oborina. Najčešće oborine su u veljači i travnju, kada u prosjeku ima 8-10 bezoborinskih dana.

Grad Korčula ima prosječne količine od 1000 – 1500 mm oborina godišnje. Elementarna nepogoda kao posljedica suše proglašena je 2003. i 2007. godine zbog izostanka oborina u srpnju i kolovozu. Tih godina nastale su velike štete u poljoprivredi direktno povezane sa sušom.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove za slučaj moguće suše

1. Statistički pregled područja pogođenih sušom,
2. Kartografski prikaz postojećih i potrebitih sistema za navodnjavanje poljoprivrednih površina,

3. Mjere koje je potrebno poduzeti kako bi se smanjile mogućnosti nastanka suše i smanjile posljedice uslijed nastanka sušnih razdoblja

4. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće u gospodarskim objektima i prometu

Na području Grada Korčule postoje gospodarski objekti koji u svojoj proizvodnji koriste lakozapaljive i eksplozivne tvari, kao i pravne osobe kod kojih postoje smještajni kapaciteti lakozapaljivih i eksplozivnih tvari. Također se područjem Grada Korčula vrši prijevoz opasnih tvari.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove za slučaju tehničko-tehnološke nesreće ili katastrofe u gospodarskim objektima ili prometu

1. Kartografski prikaz područja Grada Korčula sa ucrtanim gospodarskim objektima u kojima su smještene ili se koriste u proizvodnji opasne tvari,
2. Kartografski prikaz područja Grada Korčula s ucrtanim prometnim pravcima (cestovni, pomorski) kojima se dozvoljava promet opasnih tvari
3. Kod eventualne buduće izgradnje gospodarskih objekata u kojima će biti uskladištene opasne tvari ili će se istima služiti u procesu proizvodnje, odrediti lokacije koje će biti što dalje od stambenih objekata,
4. Prijevoz opasnih tvari planirati po mogućnosti van stambenih naselja,
5. Planom predvidjeti mjere zaštite stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.

5. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju epidemiološke i sanitarne opasnosti

U slučaju katastrofe ili velike nesreće na području Grada Korčula, a poglavito u slučaju plimnog vala, potresa ili ratnih djelovanja, može doći do pojave raznih vrsta bolesti ljudi i životinja, te pojave epidemija, uglavnom uzrokovanih neodgovarajućim sanitarnim uvjetima. Također može doći do širenja bolesti bilja, te morske flore i faune.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove za slučaju epidemiološke i sanitarne opasnosti

1. Kartografski prikaz mogućih izvora ugroze (odlagališta otpada, i divlja odlagališta otpada, kanalizacioni sustav, otpadne vode itd.),
2. Mjere koje je potrebno poduzeti kako bi se spriječilo nastajanje i smanjila mogućnost stradanja živih bića i okoliša

6. Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju u slučaju klizišta

Na području Grada Korčule, s obzirom na geomorfološki sastav tla, najvjerojatnije vrste mogućih klizišta su odronjavanje i prevrtanje, a uzrok - potres.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove za slučaju mogućeg nastanka klizišta

1. Kartografski prikaz lokacija mogućeg klizišta s ucrtanim stambeno-poslovnim objektima, te objektima infrastrukture,
2. Prilikom izrade prostornih planova objekte planirati, po mogućnosti, van dosega mogućeg klizišta,
3. Mjere koje je potrebno poduzeti kako bi se spriječilo nastajanje i smanjila mogućnost stradanja živih bića, objekata i okoliša

7. Ostale mjere za slučaj katastrofe ili velike nesreće

Pored gore navedenih mogućih vrsta opasnosti kojima je izložen Grad Korčula, te mjera kojima se smanjuju mogućnosti nastanka katastrofa ili velikih nesreća u prostorne planove nužno je ugraditi i mjere kojima se omogućuje opskrba vodom i energijom za vrijeme otklanjanja posljedica nastalih prirodnom ili tehničko-tehnološkom nesrećom na području Grada Korčula na način da se:

1. Utvrdi mogućnost i način opskrbe vodom i energijom i
2. Kartografski prikaže razmještaj vodoopskrbnih objekata za izvanredne situacije te razmještaj pokretnih elektroenergetskih uređaja

Također u prostorne planove treba uvrstiti i mjere koje će dovesti do svrsishodnijeg provođenja mjera civilne zaštite (sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje) na način da se:

1. Kartografski prikaže mreža skloništa po vrstama i kapacitetu, te područje naselja koje gravitira pojedinom skloništu (sukladno Pravilniku o kriterijima za gradove i naseljena mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi zaštitni objekti – NN 2/91),
2. Kartografski prikažu lokacije smještaja sirena za uzbunjivanje, te navedu drugi načini obavješćivanja i uzbunjivanja stanovništva,
3. Kartografski prikažu sabirni punktovi za evakuaciju, putovi evakuacije, te lokacije smještaja evakuiranih (čvrsti objekti ili kamp naselja).

Republika Hrvatska
Dubrovačko-neretvanska županija
Grad Korčula
Gradsko vijeće
KI:
Ur.br:
Korčula, 2010.